

Jednání Evropské rady v Göteborgu

Ve dnech 15. a 16. června 2001 zasedala ve švédském Göteborgu Evropská rada. Zabývala se procesem rozšiřování Evropské unie, zajištěním ekonomického růstu, krizemi na Středním východě a na Balkánu. Další důležitou oblastí, o které rada jednala, byl udržitelný rozvoj.

Strategie EU pro udržitelný rozvoj je založena na principu, podle kterého mají být sledovány ekonomické, společenské a environmentální dopady jednotlivých činností. Tyto poznatky mají pak být využity při procesech rozhodování. Základním nástrojem má být ekonomická motivace - stanovení takových cen, které odrážejí skutečné společenské náklady.

Rada vybídla členské státy, aby vypracovaly své národní strategie udržitelného rozvoje. Při této práci je důležité, aby byly prováděny konzultace s relevantními podílíky a aby byly vyvinuty mechanismy umožňující účinné konzultativní procesy na národní úrovni. Horizontální příprava strategie udržitelného rozvoje bude koordinována Radou všeobecných záležitostí.

Postup při vyvíjení a implementování strategie bude posuzován na každoročních jarních setkáních orgánů EU. Evropská komise bude na základě hlavních indikátorů hodnotit ve své roční zprávě implementaci strategie udržitelného rozvoje.

Globální dimenze

Udržitelný rozvoj vyžaduje globální řešení. Evropská unie bude hledat cesty, jak prosazovat cíle udržitelného rozvoje v bilaterálních rozvojových spolupracích a ve všech mezinárodních organizacích a specializovaných agenturách. EU by zejména měla prosazovat otázky zohledňování životního prostředí na globální úrovni a zaručovat, že obchodní a environmentální politiky nebudou ve vzájemném rozporu.

Strategie udržitelného rozvoje EU tvoří část přípravy EU na Světový summit o udržitelném rozvoji, který se bude konat v letošním roce. EU bude hledat, jak na tomto setkání dosáhnout globální dohody. Evropská komise se zavazuje předložit do ledna 2002 zprávu o tom, jak EU přispívá ke globálnímu udržitelnému rozvoji.

Priority

Šestý environmentální akční plán EU stanoví čtyři oblasti priorit: změny klimatu, doprava, veřejné zdraví a přírodní zdroje.

1. Změny klimatu

EU a její členské státy musí předložit své vlastní závazky k realizaci kyotského protokolu. Komise do konce roku 2001 předloží svůj návrh k ratifikaci, aby mohly jednotlivé členské státy urychleně vypracovat své vlastní závazky. Evropská unie se bude snažit o to, aby její participace byla v rámci vyspělých průmyslových zemí co největší. Rada proto znovu potvrdila závazek, kterého se má dosáhnout do roku 2005. Zdůrazňuje však, že kyotský protokol je pouze první stupeň, kterého je nezbytné dosáhnout. Rada rovněž znovu potvrzuje

cíl do roku 2010 získávat 22% procent elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Rada rovněž vyzvala Evropskou investiční banku k podpoře strategie udržitelného rozvoje.

2. Udržitelná doprava

Politika udržitelné dopravy by se měla vypořádat se stále vzrůstajícím objemem dopravy a z toho vyplývajících dopravních problémů, hluku a emisí. Měla by podporovat environmentálně přijatelné způsoby dopravy, a zároveň by měla do ceny dopravy zahrnout plné sociální a environmentální náklady. Nutný je zejména přesun od silniční dopravy k železniční, vodní a veřejné dopravě.

Rada vyzvala k přípravě přepracovaných směrnic pro trans-evropské dopravní sítě, které by měly být předloženy Evropskému parlamentu v roce 2004. V těchto směrnicích by měly být dány v rámci možnosti priority železnicí, říční a mořské dopravě, stejně tak jako účinným vzájemným propojením těchto oblastí. Evropská komise navrhne směrnici vedoucí k tomu, aby v roce 2004 ceny různých způsobů dopravy lépe odrážely skutečné společenské náklady.

4. Veřejné zdraví

Evropská unie musí reagovat na zájem občanů týkající se bezpečnosti a kvality potravin, užívání chemikálií a problémů spojených s vypuknutím infekčních onemocnění a rezistencí vůči antibiotikům.

Evropská komise připraví pro Evropský parlament návrhy, aby směly být vyráběny a používány pouze takové chemikálie, které nemají závažné následky na zdraví a na životní prostředí. Návrhy budou připraveny do roku 2004. Evropská komise připraví do konce roku 2001 akční plán pro řešení problémů spojených s vypuknutím infekčních onemocnění a rezistencí vůči antibiotikům. Evropský parlament by měl potvrdit příslušné zákony týkající se potravin. Bude se uvažovat o možnosti vytvoření evropské sítě, která by zajišťovala dohled nad zmíněnými zdravotními problémy a uskutečňovala první výstrahy v případě výskytu zdravotních problémů.

4. Odpovědné zacházení s přírodními zdroji

Vztah mezi ekonomickým růstem, spotřebou přírodních zdrojů a tvorbou odpadů se musí změnit. Ekonomika musí kráčet ruku v ruce s udržitelným využíváním přírodních zdrojů, uchováváním biodiverzity a ekosystémů. Je třeba rovněž zabránit desertifikaci.

Společná zemědělská politika by měla přispívat k dosažení udržitelného rozvoje tím, že bude klást důraz na zdravé a kvalitní produkty, environmentální udržitelné metody zemědělské výroby, obnovitelné materiály a ochranu biodiverzity. Rovněž tak politika rybolovu by měla vzít do úvahy stupeň obnovitelnosti. Společná politika výroby EU má za cíl snížení spotřeby přírodních zdrojů; ve spolupráci s podnikatelskou sférou budou do této politiky implementovány environmentální dopady vytváření odpadu. V souladu s 6. Akčním plánem pro životní prostředí EU by mělo být zastaveno snižování biodiverzity s úmyslem dosáhnout tento cíl do roku 2010.

Integrovaní problematiky životního prostředí do politik EU

Rada vybídla rozvíjet sektorové strategie a integrovat problematiku životního prostředí do odpovídajících oblastí politiky EU. Cílem je urychleně implementovat tuto politiku a předložit výsledky ještě před jarním zasedáním Evropské rady v roce 2002. Do úvahy by se měly vzít cíle stanovené v 6. Akčním plánu pro životní prostředí EU.